

ชื่อโครงการวิจัย :	ศึกษาการพัฒนาสถาปัตยกรรมตลาดพื้นถิ่นที่มีอายุมากกว่า ๑๐๐ ปี ในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ยั่งยืนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย
แหล่งเงิน	เงินงบประมาณ
ประจำปีงบประมาณ	2555 จำนวนเงินที่ได้รับการสนับสนุน 1,800,000 บาท
ระยะเวลาในการทำการวิจัย	5 ปี ตั้งแต่ 2555 ถึง 2560
คณะผู้ดำเนินการวิจัย :	รองศาสตราจารย์ว่าที่ร้อยโท พิชัย สดภิบาล อาจารย์พงศ์ทิพย์ อินทร์แก้ว
หน่วยงาน :	ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรมและการออกแบบ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีงบประมาณ :	2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสนองนโยบายการพัฒนาสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นในประเทศไทย เพื่องานอุตสาหกรรมท่องเที่ยว วิจัยและวิเคราะห์สถาปัตยกรรมตลาดพื้นถิ่นในเชิงอนุรักษ์ในประเทศไทย รวบรวมชนิดและรูปแบบสถาปัตยกรรมตลาดพื้นถิ่นและพัฒนาต้นแบบที่ยั่งยืน มีฐานข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์สถาปัตยกรรมตลาดพื้นถิ่นของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สามารถส่งเสริมการผลิตผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นเพื่อการค้าได้ทั้งในและส่งออกต่างประเทศ

ประชากร คือ ตลาดพื้นถิ่นที่มีอายุมากกว่า 100 ปี ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของประเทศไทยจำนวน 24 แห่ง เป็นยานถนนการค้า 21 แห่ง และตลาดการค้า 3 แห่ง มีการศึกษาวิจัยแล้ว 1 แห่ง และมีการจัดตั้งองค์กรระดับท้องถิ่น/ชุมชน ทั้งแบบทางการและไม่เป็นทางการ 2 แห่ง ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม (PAR) “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” ทำการศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ และบันทึกข้อมูลตัวอย่างเป็นภาพเขียนลายเส้น 2 มิติ และ 3 มิติ ภาพถ่าย ภาพเคลื่อนไหว และสัมภาษณ์บุคคลที่เป็นเจ้าของร้านค้า กิจการ ปุชนิยบุคคล ประชาชนของท้องถิ่น กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนดั้งเดิม บันทึกข้อมูลเชิงประจักษ์ รวบรวมไว้ในฐานข้อมูลในคอมพิวเตอร์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละประเภทของตลาดพื้นถิ่นไว้ในเอกสารวิชาการ วารสารที่เกี่ยวข้องและเว็บไซต์

ผลการวิจัย

พบว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นศูนย์กลางของวัฒนธรรมของชนชาติไทยทางตอนเหนือของประเทศไทย เป็นชนชาติที่เก่าแก่ ใช้ชีวิตในที่ราบสูงโดยมีเทือกเขากั้นระหว่างภาคกลางและภาคเหนือมีลำน้ำหลายสายหล่อเลี้ยงชีวิต มีชนชาวพื้นเมืองที่เรียกว่าชาวไทยอีสานที่หลากหลายในชาติพันธุ์ จึงมีความผูกพันทางสายเลือดเชื่อมโยงความเป็นอยู่ วิถีชีวิต ชีวิตวัฒนธรรม นิเวศวัฒนธรรม ในการทำมาหากิน มีภูมิสังคมที่ไปมาหาสู่กันมีจิตใจโอบอ้อมอารีมีบ้านเป็นที่พักอาศัย มีวัดเป็นอบรมจิตใจและใช้ตลาดเป็นสถานที่แลกเปลี่ยนอาหารข้าวของเครื่องใช้ประจำวัน วัสดุในการสร้างที่พักอาศัย เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์การเกษตร เครื่องมือดักจับสัตว์ อาวุธ เครื่องเรือน พืชพันธุ์ไม้ และอื่นๆที่ใช้ในการดำรงชีวิตและยังเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลข่าวสาร การศึกษา การกระจายข่าว เป็นศูนย์กลางของชนบทรรมนิยมประเพณี วิถีชีวิต การบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ

ตลาดพื้นถิ่นที่เป็นอาคารเรือนไม้ชั้นเดียวและสองชั้น ที่หลงเหลือแบบดั้งเดิมนั้นมีทั้งหมด 9 แห่ง และแบบร่วมสมัย 15 แห่ง ที่สมควรทำการอนุรักษ์จำนวน 9 แห่ง ได้รวบรวมรายละเอียดเป็น 2 ด้าน คือ ด้านกายภาพที่อธิบายถึงรูปร่างลักษณะคุณสมบัติ ถิ่นที่เกิด ประโยชน์ใช้สอย ภูมิสังคม ภูมิวัฒนธรรม นิเวศวัฒนธรรม ชีวิตวัฒนธรรม ชุมชนทางชาติพันธุ์ ด้านที่ 2 ด้านศิลปสถาปัตยกรรมตลาดพื้นถิ่น วิเคราะห์สถาปัตยกรรมตลาดพื้นถิ่นในเชิงอนุรักษ์ และรูปแบบสถาปัตยกรรมตลาดพื้นถิ่น การพัฒนาต้นแบบที่ยั่งยืน การสร้างฐานข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์สถาปัตยกรรมตลาดพื้นถิ่นของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว วิธีการส่งเสริมการผลิต ผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นเพื่อการค้าได้ทั้งในและส่งออกต่างประเทศ นำเสนอผ่านหน้าเว็บไซต์ ชื่อ “โครงการอนุรักษ์ตลาดโบราณที่มีอายุตั้งแต่ 100 ปีขึ้นไป” และหนังสือวารสารชื่อ “Me Style Home and Living”

ข้อเสนอแนะ

เสนอต่อสถาบันต้นสังกัด บรรจุเว็บไซต์ที่หน้าเว็บของสถาบัน ให้ขึ้นและสนับสนุนทางด้านระบบคอมพิวเตอร์เพิ่มเติม เพื่อขยายขีดความสามารถของผู้เข้าใช้ และการเก็บเนื้อหาของงานวิจัย จัดพิมพ์เอกสารตำราเผยแพร่ที่ได้จากการวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อบริการต่อชุมชนตลาดพื้นถิ่นที่มีอายุมากกว่า 100 ปี ที่เป็นเจ้าของร้านค้าผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ดั้งเดิมของชุมชน เสนอต้นสังกัดจัดฝึกอบรมตามหัวข้อการวิจัยที่นำเสนอ เพื่อเป็นการบริการทางวิชาการและการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการในหัวข้อ การพัฒนาสถาปัตยกรรมตลาดพื้นถิ่นที่มีอายุมากกว่า 100 ปี ในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ยั่งยืนสู่ประชาคมอาเซียนและก้าวไปสู่ประเทศไทย 4.0

คำสำคัญ : สถาปัตยกรรมตลาดพื้นถิ่น, การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ยั่งยืน, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

Research Title: Study and Development the Vernacular Architecture Markets North Eastern Region of Thailand for Sustainable Conservation Tourism

Researchers: Assoc. Prof. Act. Lt. Pichai Sodbhiban in Chief of the Researchers
Lecture Pongthip In-Kaew Co-Researchers

Faculty: Industrial Education and Technology **Department:** Architecture Education and Design
King Mongkut's Institute of Technology Chaokunthahan
Ladkrabang

Year: 2012

Abstract

This research aimed to study the Vernacular Architecture Markets North Eastern Region of Thailand in order to support for Sustainable Conservation Tourism Industrial development policy. Research was conducted by analyzing design of the Architecture Vernacular Markets for Sustainable Conservation Tourism, collecting patterns and design samples of vernacular Markets, developing database of design patterns in computer system, and Architecture Arts Vernacular Markets for Sustainable Conservation Tourism and designing prototype for use in production for the market of both in country and oversea.

Population of the research was market older than 100 years in the Northeast of Thailand. A total of 24 of the 9 traditional local, 14 contemporary markets, and one third of the studies and the establishment of local / community committee. Both official and unofficial second in this research process, data collection involved (PAR) "Search, Emphasize and Development", Data collection in this research included academic document investigating, samples drawing in the forms of 2 and 3 dimensions, photo takings, and interviewing local experts, and vernacular market key persons. All data were recorded into computer database.

Research results

Northeastern Thailand as a center of culture of the people of Northern Ireland. The nation's oldest living in a mountainous plateau between the central and northern rivers sustain life. The Northeast folk Arts called diverse ethnicities. The vernacular market is the place to share food and utensils of daily use. Construction materials, hand tools, equipment and instrument agriculture. Trap plants, animals, furniture, and other weapons used in life and also to collect information. Distribution releases a center of cultural and traditional arts.

Market vernacular buildings are not compiled into two aspects: the physical details that describe the shape of the functional properties of the two local arts and architecture. Analyzes the shape, line, texture, color, harmony and beauty. Computer databased and presented through web pages entitled "Conservation vernacular market at the age of 100 years," and the literary journal titled "Me Style Home and Living".

Market analysis vernacular architecture in conservation. Types and forms of vernacular architecture market. Development of sustainable creating a database in the computer market, vernacular architecture of the tourist industry. How to promote production Products for local and export trade in both countries.

Suggestions:

All contents of results of this research should be linked to the main-page of the Institute website with the supporting of computer system. Contents should be published continuously for public service and old market community product-makers. Finally, training and workshop related to the title of this study should be conducted in order to support vernacular architecture developed markets over 100 years of sustainable eco-tourism to the ASEAN Community and to Thailand 4.0.

Keywords : Vernacular Architecture Markets, Sustainable Conservation Tourism, North Eastern Region of Thailand